

MỐI QUAN HỆ GIỮA SUY THOÁI VỀ TƯ TƯỞNG CHÍNH TRỊ VỚI CÁC BIỂU HIỆN THOÁI HOÁ, BIẾN CHẤT TRONG CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN

TS NGÔ KIM NGÂN*

Tư tưởng chính trị của cán bộ, đảng viên (CBDV) là những nhận thức, hiểu biết, quan điểm dựa trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng và pháp luật của Nhà nước. Đội ngũ CBDV nói chung đều thấm nhuần chủ nghĩa Mác - Lênin, nêu cao lý tưởng CSCN, tin tưởng vào con đường đi lên CNXH và sự lãnh đạo của Đảng. Nhưng một bộ phận còn suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống ở những mức độ khác nhau: phản bội niềm tin, lý tưởng CSCN, có biểu hiện chống lại CNXH, đi theo con đường TBCN; hoài nghi về sự đúng đắn của con đường cách mạng mà Bác Hồ, Đảng và nhân dân ta đã lựa chọn; nhận thức chưa đầy đủ, thiếu chính xác, mơ hồ về định hướng XHCN.

Một số người vốn là CBDV, nay phản bội công khai chống phá chế độ tuy không nhiều nhưng đã từng xuất hiện. Họ cố tình xuyên tạc những nguyên lý cơ bản nhất của chủ nghĩa Mác - Lênin, phủ định những căn cứ khoa học và thực tiễn của một luận điểm nào đó, hay trích những câu nói, bài viết của những nhà kinh điển mácxít trong những hoàn cảnh cụ thể rồi so sánh với hiện tại để nói rằng chủ nghĩa Mác đã lạc hậu,

không còn thích hợp với hiện tại. Những luận điệu xuyên tạc đó ảnh hưởng tiêu cực đến tình hình tư tưởng của Đảng và nhân dân. Không công khai chống phá nhưng những kẻ giấu mặt phát tán tài liệu, tuyên truyền xuyên tạc chủ nghĩa Mác, bôi nhọ Đảng, nói xấu chế độ cũng không ít... nhưng rất khó phát hiện và hậu quả gây ra rất nguy hiểm.

Hoài nghi con đường cách mạng Việt Nam cũng là biểu hiện của sự suy thoái tư tưởng. Những người này cho rằng: Việc Đảng ta vận dụng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong thời kỳ đấu tranh giải phóng dân tộc là đúng đắn, nhưng trong thời kỳ hoà bình phát triển kinh tế - xã hội hiện nay thì chủ nghĩa Mác - Lênin không còn phù hợp. Luận điệu mà họ đưa ra là: Học thuyết Mác - Lênin ra đời ở phương Tây không phù hợp ở Việt Nam. Mục tiêu, lý tưởng xây dựng xã hội cộng sản là không có thực và không thực hiện được....

Sự suy thoái ở mức độ nhận thức chưa đầy đủ, thiếu chính xác có biểu hiện cụ thể là: Trên từng nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin, quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng có những cách hiểu, nhận thức lệch lạc, mơ hồ; không vững tin vào vai trò lãnh đạo của Đảng và cho rằng thực hiện đa đảng mới có dân chủ; nhận thức không đúng về sứ mệnh lịch sử

* Học viện CTQG Hồ Chí Minh

của giai cấp công nhân trong điều kiện hiện nay; phát biểu những ý kiến không mang tính xây dựng đối với những chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước.

Sự suy thoái tư tưởng chính trị ở một số cán bộ đảng viên là do sự sụp đổ của Liên Xô và các nước XHCN Đông Âu (khủng hoảng về mô hình CNXH) đã tác động tiêu cực đến niềm tin khoa học và cách mạng của học thuyết Mác - Lênin; sự chống phá của các thế lực phản động, thù địch nhằm xoá bỏ chế độ XHCN.

Hiện nay các thế lực phản động, thù địch chưa từ bỏ âm mưu chống phá sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta. Chúng huy động rất nhiều nguồn lực, với nhiều chiêu bài khác nhau, làm cho nhiều CBDV lo lắng rằng liệu CNXH có trụ vững được trước sức tấn công quyết liệt này không; sự tác động của mặt trái cơ chế thị trường, những yếu kém, lúng túng trong hoạt động quản lý nhà nước và chậm đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng...

Tình trạng lơ là học tập, nghiên cứu lý luận chính trị Mác - Lênin, thiếu tinh thần tự giác rèn luyện, tu dưỡng, nâng cao bản lĩnh chính trị, lập trường của một bộ phận CBDV cũng là nguyên nhân dẫn đến sự nhận thức lệch lạc.

Suy thoái tư tưởng chính trị có mối liên quan với thoái hóa biến chất về đạo đức lối sống; có quan hệ nhân quả với tệ quan liêu. Bệnh quan liêu là biểu hiện trên thực tế của sự xa rời nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về cách mạng là sự nghiệp của quần chúng và Đảng phải giữ mối liên hệ mật thiết với nhân dân. Tệ quan liêu làm cho CBDV xa rời quần chúng và cuộc sống, dẫn đến không nhận thức đúng những quy luật khách quan, từ đó đề ra những quyết định không sát thực tiễn. Đảng lãnh đạo nhân dân đấu tranh giành quyền dân chủ về cho nhân dân lao động, nhưng một số CBDV được giao trọng trách trong bộ máy nhà nước đã lên mặt làm "quan cách mạng", không những không phục vụ nhân dân, không chịu sự kiểm tra, giám sát của nhân dân mà lại ức hiếp, chèn ép nhân dân.

Lênin đã chỉ rõ tác hại nghiêm trọng của tệ quan liêu: "Toàn bộ công việc của tất cả các cơ quan kinh tế của chúng ta bị khốn khổ trước hết về tệ quan liêu. Nếu có cái gì sẽ làm tiêu vong chúng ta thì chính là cái đó"². Trong công cuộc CNH, HĐH, tệ quan liêu có tác động tiêu cực, cản trở sự phát triển.

Quan liêu, xa dân, sợ dân, không tin dân là nguyên nhân và là nội hàm của sự suy thoái về tư tưởng chính trị. Đồng thời, sự suy thoái về tư tưởng chính trị sẽ làm cho bệnh quan liêu ngày càng trở nên trầm trọng hơn.

Hiện nay, Đảng ta coi quan liêu, tham nhũng là "giặc nội xâm", một trong bốn nguy cơ đối với chế độ ta. Tham nhũng xảy ra ở nhiều nơi, nhiều lĩnh vực, gây hậu quả nghiêm trọng, kìm hãm sự phát triển của đất nước, đặc biệt là làm mất lòng tin của CBDV và nhân dân vào vai trò lãnh đạo của Đảng. Tham nhũng làm xói mòn tư tưởng, lập trường của người CBDV một cách nhanh chóng dẫn đến suy thoái về tư tưởng chính trị. CBDV tham nhũng tức là đã tự đánh mất mình, vi phạm tư cách của người công sản, mục tiêu, lý tưởng của Đảng. Trước sự hấp dẫn của chức quyền, địa vị, danh vọng và bổng lộc, lợi ích vật chất, chủ nghĩa cá nhân nảy nở. Một bộ phận CBDV đã không gắn lợi ích của mình với lợi ích tập thể, cơ quan và lợi ích của nhân dân lao động. Họ sẵn sàng phạm tội ác, chà đạp lên lợi ích của Nhà nước và tập thể để thu vén cá nhân. Họ lợi dụng kẽ hở của cơ chế để tham nhũng. Một số CBDV nắm quyền không muốn rời ghế quyền hành; khi phải thôi lãnh đạo thì tìm mọi cách giao cho người "cánh hầu" để mưu lợi về sau. Chính sự suy thoái về tư tưởng chính trị làm cho họ không còn ý thức rèn luyện, trau dồi đạo đức cách mạng, không còn lòng tự trọng khi làm những việc sai trái. Càng lún sâu vào tham nhũng thì họ càng xa rời mục tiêu, lý tưởng của Đảng. Một nguyên nhân dẫn đến sự sụp đổ của Liên Xô là sự phản bội của những CBDV cấp cao trong Đảng, trong bộ máy nhà nước đã thoái hóa biến chất, quan liêu, tham nhũng.

Tham nhũng là sự thể hiện trên thực tế ở mức cao nhất của suy thoái tư tưởng chính trị, vì những kẻ tham nhũng không từ một thủ đoạn nào để phá hoại kinh tế và chính trị.

Hiện tượng suy thoái về đạo đức trong một bộ phận CBDV đang là vấn đề nhức nhối của xã hội. Một số CBDV chỉ lo thu vén cá nhân, trình độ năng lực yếu kém nhưng lại kèn cựa với đồng chí, đồng nghiệp để được đề bạt vì gắn với đó là những lợi ích từ địa vị mang lại. Trong xã hội đang hình thành tâm lý thực dụng, việc gì có lợi cho mình thì mới tham gia; thiếu tinh thần tự nguyện, tự giác, làm việc mang tính chất đối phó, thiếu trách nhiệm nhưng lại đòi hỏi thù lao nhiều hơn người khác.

Lối sống hưởng thụ, tiêu xài lãng phí, sử dụng tiền công để chi tiêu không có kế hoạch, mua sắm phương tiện, liên hoan, tiếp khách, chạy theo lối sống "vương giả", tách biệt với cuộc sống của số đông quần chúng... đang là một vấn đề báo động. Chính từ việc tiêu "tiền chùa" đã làm cho một số CBDV sa vào tệ nạn xã hội.

Khi CBDV suy thoái về tư tưởng chính trị sẽ mất ý chí phấn đấu, ngại khó khăn gian khổ, sống buông thả, không còn hiểu đầy đủ và thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ của mình. Người có đạo đức cách mạng trong sáng ý thức rõ được nghĩa vụ của mình với cộng đồng, xã hội và thực hiện trách nhiệm của mình, hoà nhập lợi ích, ham muốn của bản thân với lợi ích của cộng đồng. Tư tưởng chính trị định hướng hành động, nếu bị suy thoái thì đạo đức, lối sống sẽ mất phương hướng thực hành. Ngược lại, đạo đức, lối sống là cái gốc để vun đắp tư tưởng chính trị. Khi đạo đức, lối sống suy vi thì đánh mất đi lòng tự trọng, nhân phẩm và sẽ dễ dàng dẫn đến bất kỳ tệ nạn nào, dẫn đến suy thoái tư tưởng chính trị.

Tư tưởng thuộc đời sống tinh thần xã hội, chịu sự quy định của tồn tại xã hội. Để cải tạo lĩnh vực tư tưởng, phải khắc phục những hạn chế của đời sống xã hội, xây dựng nền văn hoá tiến bộ mà ở đó những giá trị nhân văn, nhân đạo được coi trọng, trở thành những chuẩn mực trong hành vi của mỗi công dân. Hình thành dư luận xã hội biểu thị sự đồng tình, ủng hộ với những việc làm nhân ái, có đạo đức; phê phán, lên án những vi phạm đạo đức xã hội. Đặc biệt, phải coi trọng nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho nhân dân nói chung và CBDV nói riêng, như cải thiện chế độ tiền

lương, các đãi ngộ xã hội, phúc lợi xã hội, sự tôn trọng và đánh giá đúng mức những đóng góp của họ với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Kiên quyết đấu tranh và xử lý nghiêm minh những CBDV vi phạm pháp luật và Điều lệ Đảng. Xây dựng cơ chế, chính sách phù hợp, đảm bảo vừa phát huy được sự năng động của nền kinh tế, vừa thực hiện tốt chính sách xã hội, đảm bảo công bằng và hạn chế phân cực giàu - nghèo, từ đó hạn chế được sự phân cực về tư tưởng.

Dàn chủ hoạ đời sống xã hội gắn liền và chú trọng trước tiên là kỷ cương, kỷ luật trong Đảng. Mỗi đảng viên được tự do phát biểu ý kiến, bày tỏ quan điểm của mình về những vấn đề lý luận, thực tiễn. Đồng thời, phải giữ nghiêm kỷ cương, kỷ luật trong phát ngôn, đảm bảo tính tập trung.

Công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đào tạo bồi dưỡng đội ngũ vừa "hồng" vừa "chuyên" phải được coi trọng. Không ngừng nâng cao lập trường chính trị chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh để CBDV kiên định trước những cám dỗ, cám dỗ vật chất và những chiêu bài hết sức tinh vi của các thế lực thù địch.

Coi trọng sự tu dưỡng, rèn luyện và xây dựng mẫu người lãnh đạo gương mẫu, trách nhiệm và trí tuệ, thực sự là tấm gương trong cơ quan, đơn vị.

Đổi mới nội dung, phương thức công tác tư tưởng, lý luận theo hướng mở rộng dân chủ, hướng về cơ sở, tăng cường đối thoại với các tầng lớp nhân dân. Quan tâm nghiên cứu, lý giải một cách khoa học những vấn đề mà thực tiễn đang đặt ra xung quanh học thuyết Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, con đường và bước đi của cách mạng Việt Nam. Đồng thời, kiên quyết đấu tranh có hiệu quả với những quan điểm sai trái đường lối của Đảng, các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, tạo dựng niềm tin khoa học cho CBDV và nhân dân đối với tiến độ đất nước.

Cuộc đấu tranh chống suy thoái tư tưởng chính trị, quan liêu, tham nhũng, suy thoái đạo đức, lối sống đang thực sự là cuộc chiến đấu của toàn Đảng, toàn dân, của văn hóa, đạo đức, văn minh Đảng chống lạc hậu, phản động và thụt lùi trong Đảng, trong xã hội.